

Kuukausi- raportti

TAMMIKUU 2022

Sisällysluettelo

Yhteenvedo	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	8
Yksityiset kulutusmenot	11
Investoinnit.....	14
Kokonais- ja teollisuustuotanto	17
Työllisyys.....	21
Hinnat ja kustannukset.....	24
Julkinen talous.....	27
Yhteenvedo talousennusteista	30

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Päivi Puonti, tutkija

🐦 @PaiviPuonti

Suhdannenäkymät tammikuussa 2022

> Maailmantalouden kasvu hidastumassa

> Teollisuuden tuotanto kasvussa, mutta tilausten määrä ennakoi hidastumista

> Tavaraviennin määrä aleni

> Työmarkkinoiden hyvä kehitys on edelleen jatkunut

Näkymät jäähtymässä

EU-alueen tehdasteollisuuden IHS-Markit-ostopäälikkoindeksi aleni hieman joulukuussa, mutta oli kuitenkin vielä selvästi ekspansiivinen 57,9 pistettä, missä yli 50 pisteen arvo kertoo tuotannon kasvusta. Korkeimmillaan indeksi oli kesäkuussa 63,1 pistettä. Tilanne on suunnilleen samanlainen Yhdysvalloissa. Palvelualoilla indeksiarvo oli euroalueella 53,3 pistettä. Pandemian paheneminen vuoden vaihteessa heikentää palvelualoja ja tuotantoketjujen kautta ehkä myös teollisuutta, mutta viruksen omikron-muunnos ei vaikuta yhtä vakavalta kuin aiemmat muunnokset.

OECD:n laskema CL-indikaattori, joka ennakoi bkt:n kasvua puolella vuodella, kääntyi Suomelle laskuun jo elokuussa ja euroalueelle nyt uusimmassa havainnossa marraskuussa. Suomen tavaraviennin maaosuuksilla painotettuna indeksi kääntyi samoin marraskuussa laskuun vientimarkkinoillamme. Tämä merkitsee kasvuvauhdin hidastumista ja viennin kasvunäkymien heikentymistä pienellä viipeellä.

Teollisuuden tuotanto kasvussa

Tehdasteollisuuden tuotannon määrä oli elo-lokakuussa 5,1 prosenttia korkeampi kuin vuosi sitten. Metsäteollisuudessa oli kasvua 13 prosenttia ja metalliteollisuudessa 5 prosenttia. Sen sijaan kemianteollisuudessa kokonaisuudessaan oli laskua 3 prosenttia. Verrattuna edeltäneeseen kolmen kuukauden ajanjaksoon kausitasoitettun tuotannon määrä oli yhden prosentin kasvussa. Metsä- ja metalliteollisuudessa oli pientä kasvua, mutta kemia oli tässäkin miinuksella.

Uusien tilausten määrä tuottajahinnoilla deflatoituna on ollut muutaman kuukauden ajan laskussa paperi- ja kemianteollisuuden painamana. Sen sijaan metalliteollisuudessa uusien tilausten määrä on pitänyt tasonsa.

Tavaraviennin määrä kääntynyt laskuun

Elo-lokakuussa tavaraviennin määrä oli 1,9 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Tämä johtui hyvästä syyskuusta, sillä elo- ja lokakuu jäivät viime vuotisen tasonsa alle. Kausitasoitettuna viennin määrä kuitenkin aleni edeltäneestä kolmen kuukauden ajanjaksosta 1,2 prosenttia. Pois lukien muut kulkuneuvot, joiden vientiä tuki lentokoneiden vienti Irlantiin, viennin kausitasoitettu määrä aleni jopa 3,3 prosenttia.

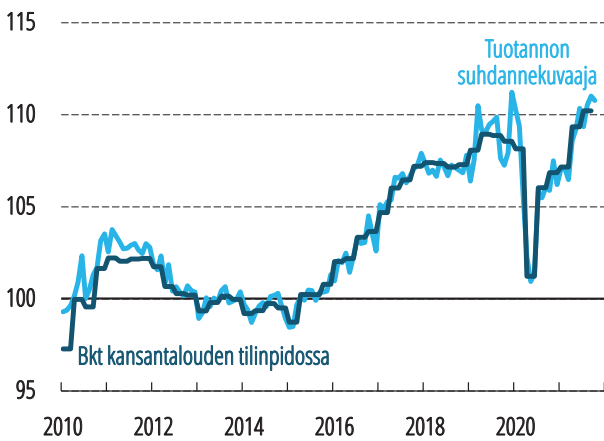
Metsä- ja metallituotteet painavat vientiä

Viime kuukausina laskua on nähty puutavaran, paperiteollisuuden, metallien ja lostuksen sekä moottoriajoneuvojen viennin määrässä. Kemiallisten tuotteiden (TOL 20) viennin määrä on kasvanut. Sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa on myös ollut kasvua, mutta kehitys heilahtelee.

Työmarkkinoiden hyvä kehitys on jatkunut

Hyvä kehitys jatkui työmarkkinoilla marraskuussa. Työllisyysasteen trendi nousi lokakuusta 0,1 prosenttiyksikköä 72,8 prosenttiin ja työttömyysasteen trendi aleni lokakuusta 0,2 prosenttiyksikköä 6,9 prosenttiin. Työllisyysaste on jo parempi kuin ennen pandemiaa ja työttömyysastekin jää siitä jälkeen enää 0,2 prosenttiyksikköä.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

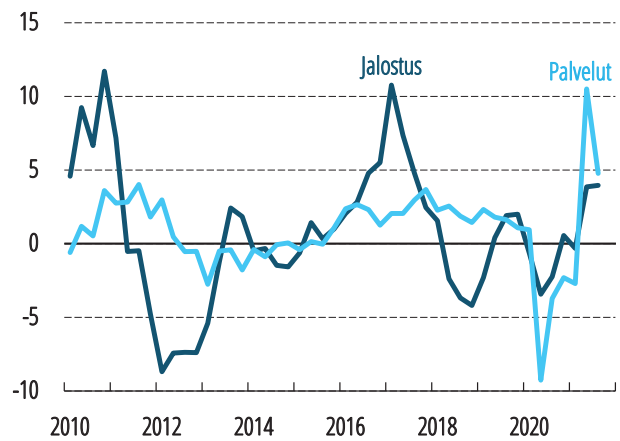
Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyy eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. koronavirus, maailman-kaupan ja -taloukskasvun heilahtelu, Kiinan kiinteistöala, välituotteiden toimitusvaikeudet, pankkijärjestelmä osissa euroaluetta sekä velkaantumisen laajemminkin niin kehittyneillä kuin kehittyvilläkin markkinoilla. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut maailman varallisuusarvoihin kuplia.

Arvonlisäys (vuosimuutos, %)

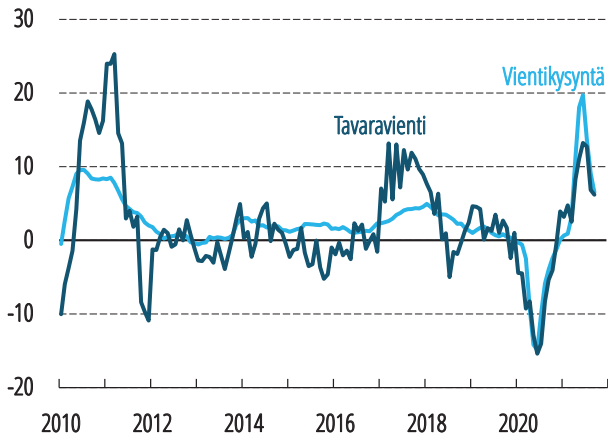
Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2021 Huhti	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	2021 Joulu
Kuluttajahinnat¹⁾	2,1	2,2	2,0	1,9	2,2	2,5	3,2	3,7	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	6,3	8,6	9,0	3,0	4,7	5,5	4,3		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,538	-0,540	-0,543	-0,545	-0,548	-0,545	-0,550	-0,565	-0,582
Työllisyysasteen trendi	71,4	71,8	72,2	72,3	72,4	72,5	72,7	72,8	
Työttömyysasteen trendi	8,0	7,9	7,8	7,7	7,5	7,3	7,1	6,9	

¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. ³⁾ Päivähavaintojen keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Tavaraviennin määrä sekä 41 maan teollisuustuotanto Suomen liukuvin tavaravientipainoin.

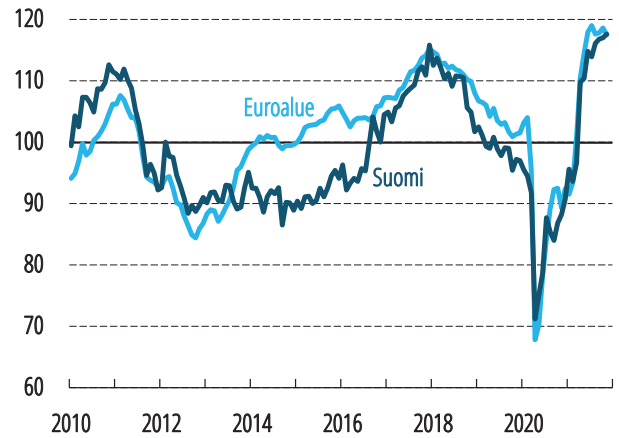
Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

Ennuste (%-muutos)

	2021	2022
Bkt	3,5	3,0
Tuonti	2,2	7,7
Vienti	4,2	9,3
Investoinnit	2,8	3,4
Kulut	2,8	2,4
Teollisuustuotanto	3,7	2,8
Työttömyysaste, %	7,8	7,0
Inflaatio, %	1,8	1,6
Euribor 3 kk, %	-0,5	-0,3

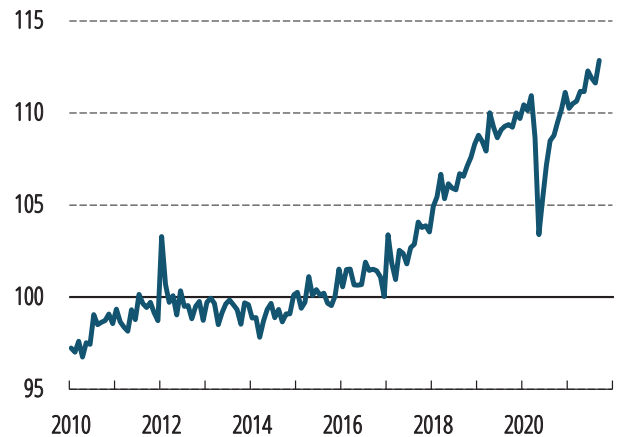
Lähde: Suhdanne, Syksy 2021 (20.9.2021).

Talouden luottamusindikaattori

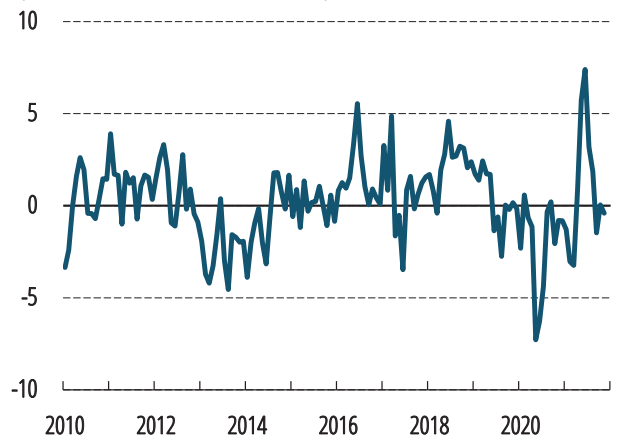
Lähteet: Euroopan komissio, Macrobond.

Reaalinen palkkasumma, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskuspankit astuvat vuoteen 2022 koronnostovalmiudessa

> Erittäin tarttuva omikronmuunnos tuo epävarmuutta maailmantalouteen

> Espanjan inflaatio jo 6,7 prosenttia joulukuussa

> Fedin odotetaan nostavan ohjauskorkoja kolme kertaa tämän vuoden aikana

> Englannin keskuspankki nosti ohjauskorkoa joulukuussa

Japanissa teollisuuden komponenttipula helpottamassa

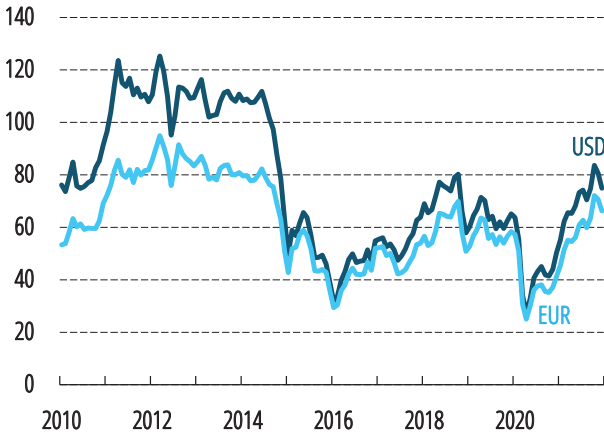
Japanin teollisuustuotanto nousi marraskuussa jopa 7,2 prosenttia edelliskuusta. Nousu oli seurausta ennen kaikkea autoteollisuuden tuotannosta, joka kasvoi jopa noin 43 prosenttia edelliskuusta. Niinpä vaikuttaisi siltä, että autoteollisuuden komponenttipula alkaa ainakin Japanissa helpottaa. Se saattaa signaloida samalla, että muidenkin maiden autoteollisuudessa pahimmat tuotannon pullonkaulat alkaisivat jäädä taakse. Toisaalta erittäin tarttuva omikronmuunnos antaa viitteitä, että Aasiassa saatetaan kärsiä komponenttitehtaiden ja satamien sulkeemisista jatkossakin.

Öljyn hinta nousi vuoden loppua kohden

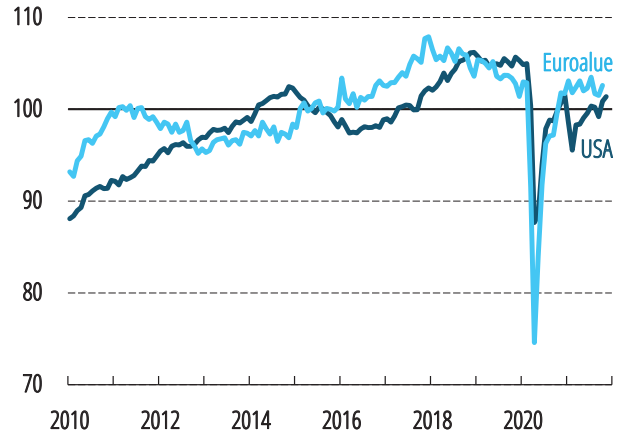
Öljyn Brent-laadun hinta on vaihteeksi noussut joulukuun alun pudotuksen jälkeen. Kuun alussa Brent-laadun hinta kävi noin 69 dollarissa tynnyriltä, mutta nyt hinta on palautunut noin 79 dollariin tynnyriltä. Silti hinta jää yhä lokakuun lopun huipuista, – noin 85 dollarin tynnyrihinnoista. Lokakuun lopussa ei vielä ollut tietoa koronan omikronmuunnoksesta. Tälle vuodelle voi odottaa voimakkaastikin vaihtelevaa öljyn hintakehitystä, sillä mm. poliittiset häiriöt näkyvät nopeasti hinnassa. Jos omikronmuunnoksen jälkeen ei tule nopeasti yhtä hankalaa virusmuunnosta, voi öljyn hinta nousta vuoden toisella puolikkaalla lähemmäksi 90 dollaria tynnyriltä.

Euroalueen teollisuuden luottamus laski hieman joulukuussa

Euroalueen teollisuuden (IHS Markit PMI) luottamus heikkeni joulukuussa 58 pisteeseen marraskuun 58,4:stä pisteestä. Joulukuun lukema on kuitenkin selvästi yli 50 pisteen arvon, mikä viittaa kasvun jatkumiseen. Tuotannon pullonkaulat helpottivat joulukuussa hieman, ja teollisuusyritykset onnistuivat myös kerryttämään varastojaan. Siitä huolimatta tuotannon kasvu ei kiihtynyt marraskuun luvuista, joten tutut tarjontaketjujen ongelmat painavat yhä teollisuutta. Väli tuotteiden hinnoissa on yhä selvää nousua, vaikka niidenkin suhteen tilanne on hieman helpottunut edelliskuusta. Kehitys oli samansuuntaista kaikissa euroalueen keskeisissä talouksissa; Italian teollisuuden luottamus on pysynyt korkeammalla kuin Saksan tai Ranskan.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, Brent
(EUR/tyynyri ja USD/tyynyri)

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähde: OECD.

Teollisuustuotanto ja hinnat (vuosimuutokset, %)

	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	2021 Joulu	3 kk ²⁾	Kum. 2020/21 ³⁾	2020	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Teollisuustuotanto									
G7	2,2				-0,3	5,1	-8,5		
EU27	4,3	3,0			-0,5	7,8	-7,9		
Euroalue	4,5	2,7			-0,6	7,5	-8,7	6,0	4,0
Suomen 12 tärkeintä vientimaata	4,1				0,1	6,4	-5,5	6,1	4,0
Kuluttajahinnat									
EU15¹⁾	3,0	3,8	4,4		1,2	2,4	1,2	2,1	1,6
Euroalue, harmonisoitu	3,4	4,1	4,9		1,4	2,6	0,2	2,1	1,6
Suomen 14 vientimaata¹⁾	3,2	3,7			1,0	2,5	1,5	2,2	1,7
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWI-indeksi	29,7	32,5	29,1	22,6	1,3	43,2	6,0	49,4	2,7
Raakaöljy, USD/tyynyri, taso	74,8	83,6	80,7	74,9	9,0	70,7	43,3	69,5	76,0

¹⁾ Laskettu kansallisista indekseistä, sis. Ison-Britannian. ²⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta. ³⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2021 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2021. Lähteet: OECD, Macrobond, Eurostat.

Korot (%)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	2021 Joulu	Viim.	3 kk ka	2020 ka	2021 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,54	-0,55	-0,55	-0,55	-0,57	-0,58	-0,57	-0,57	-0,43	-0,55
USA, Libor	0,13	0,12	0,12	0,13	0,16	0,21	0,21	0,16	0,65	0,16
Japani, 3 kk	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,06	0,07	0,07
Iso-Britannia	0,08	0,07	0,07	0,16	0,13	0,16	0,26	0,15	0,29	0,09
Ruotsi, Stibor	-0,03	-0,01	-0,02	-0,07	-0,10	-0,10	-0,10	-0,09	0,08	-0,04
Euribor, 12kk	-0,49	-0,50	-0,49	-0,48	-0,49	-0,50	-0,50	-0,49	-0,30	-0,49
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	1,3	1,3	1,4	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	0,9	1,4
Saksa	-0,3	-0,5	-0,3	-0,1	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,5	-0,3
Ranska	-0,1	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	-0,2	0,0
Italia	0,7	0,6	0,8	1,0	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	0,8
Espanja	0,4	0,2	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4	0,4
Belgia	0,0	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,2	0,1	-0,1	0,0
Kreikka	0,7	0,6	0,8	1,0	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	0,9
Portugali	0,3	0,1	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3
Irlanti	0,0	-0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,0	0,0
Suomi	-0,1	-0,2	-0,1	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0	-0,2	-0,1

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	2021 Joulu	Viim.	% , 3 kk	% , 12 kk	% , v. alusta ²⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind. 2008/12=100)										
STOXX 50, Euro area	168,8	173,5	172,8	171,7	178,9	174,8	178,6	1,2	19,2	17,2
SP 500, USA	497,3	507,6	506,6	508,3	531,9	532,7	543,1	5,2	26,5	23,2
Nikkei 225, Japani	331,6	327,3	353,4	337,8	347,3	337,0	340,2	-4,6	6,4	1,3
OMX, Helsinki	239,2	245,8	241,8	235,6	237,0	235,6	240,2	-2,6	17,2	12,8

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10 v. ³⁾		Euron valuuttakurssit paikallisissa valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2019	2,33	-0,36	2,14	-0,31	1,12	122,12	7,74	0,88	10,59	73,60
2021/12	0,21	-0,58	1,47	-0,33	1,13	128,87	7,18	0,85	10,28	85,34
2021e	0,21	-0,50			1,19	130,10		0,86	10,17	
2022e	0,46	-0,30			1,18	130,40		0,86	10,21	

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. ²⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo. ³⁾ Ei ennustetta.

Lähde: Macrobond.

Tavaraviennin määrä supistui lokakuussa vajaat 5 prosenttia Tullin tilastoista laskettuna

> Öljytuotteiden vientimäärä jäi lokakuussa hyvin heikoksi

> Myös metallien jalostuksen vienti supistui tuntuvasti

> Paperiteollisuuden vienti putosi uudestaan kuoppaan

Tavaroiden vientihinnat ovat edelleen kovassa nousussa

Energiatuotteiden tuontihinnat kohosivat marraskuussa 128 prosenttia vuoden takaisesta ja 6 prosenttia lokakuun lukemista. Raaka-aineiden tuontihinnat olivat 28 prosenttia edellisvuotista korkeammat. Tuotantopanosten korkeat tuontihinnat vaikuttavat myös vientihintoihin. Tavaroiden vientihinnat nousivat marraskuussa 2021 keskimäärin 22 prosenttia ja tammi-marraskuussa 12 prosenttia vuoden takaisesta. Sähkön vientihinta nousi syyskuussa 2021 korkeimpaan lukemaansa kautta aikojen, mutta kääntyi lokakuussa 12 prosentin laskuun syyskuusta. Marraskuussa sähkön vientihinnat pysyivät lokakuun lukemissa, mutta ne olivat kuitenkin 171 prosenttia edellisvuotista korkeammat.

Metallien jalostuksen vientihinnat kohosivat marraskuussa huikeat 56 prosenttia vuoden takaisesta ja 4,2 prosenttia edelliskuukaudesta. Tammi-marraskuun aikana toimialan vientihinnat ovat nousseet keskimäärin 29 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Puutavarateollisuuden vientituotteet kallistuivat marraskuussa 47 prosenttia edellisvuodesta, mutta kääntyivät 3,6 prosentin laskuun lokakuusta. Tammi-marraskuussa alan vientihinnat nousivat keskimäärin 35 prosenttia edellisvuodesta. Maa- ja metsätalouden vientituotteet kallistuivat 41 prosenttia marraskuussa. Paperiteollisuuden vientihinnat olivat marraskuussa vajaat 20 prosenttia korkeammat kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana, mutta ne nousivat vain 0,3 prosenttia lokakuun lukemista. Myös metallituotteiden vientihinnat kohosivat vajaat 20 prosenttia vuoden 2020 marraskuusta, mutta vain 0,4 prosenttia edelliskuukaudesta. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden vientihinnat kääntyivät marraskuussa hienoiseen 1,3 prosentin laskuun lokakuusta, mutta olivat vielä 19 prosenttia korkeammat kuin edellisvuonna. Kumi- ja muovituotteet kallistuivat 1,2 prosenttia lokakuusta ja 16 prosenttia edellisvuodesta.

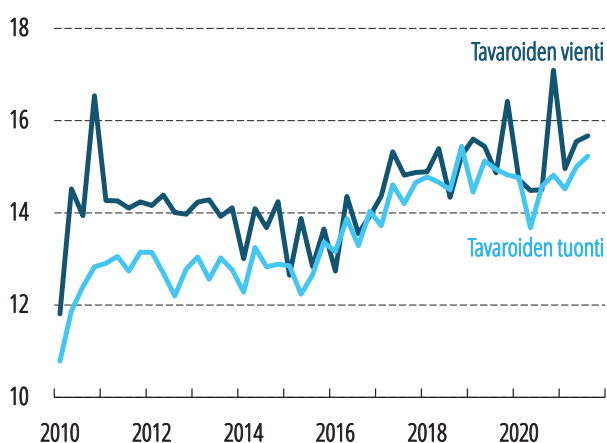
Vain muutamien toimialojen vienti lisääntyi lokakuussa

Tavaraviennin määrä supistui lokakuussa 4,6 prosenttia vuoden takaisesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä (2015=100). Siten saadaan, että tavaraviennin määrä nousi tammi-lokakuussa 5,9 prosenttia vuoden takaisesta.

Nahan ja nahkatuotteiden viennin määrä lisääntyi lokakuussa vajaat 10 prosenttia. Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden (ml. lääkeaineet) viennin kasvu jatkui vajaan 8 prosentin tahtia. Puutavaratuotteiden viennin vahvin kasvuvaihe näyttää olevan ohi, mutta kasvua kertyi vielä noin 5 prosenttia lokakuussa. Savi-, lasi- ja kivituuotteita vietiin 4 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kumi- ja muovituotteiden vienti lisääntyi 2 prosenttia. Myös toimialan muiden kulkuneu-

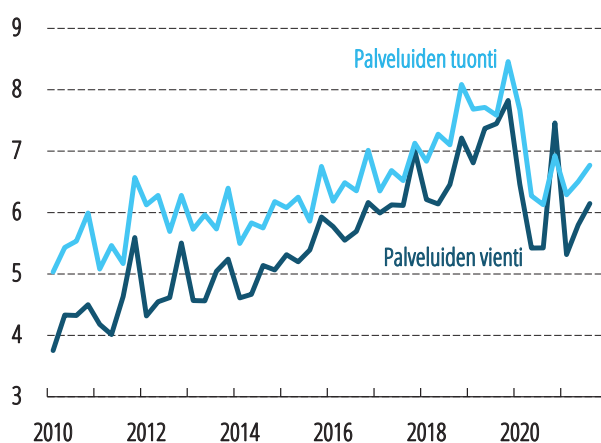
vojen vienti nousi jonkin verran vuoden takaiseen verrattuna. Sähkölaitteiden viennin määrä pysyi edellisvuoden lukemissa. Kaikkien muiden toimialojen vienti jäi vuoden takaista pienemmäksi.

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

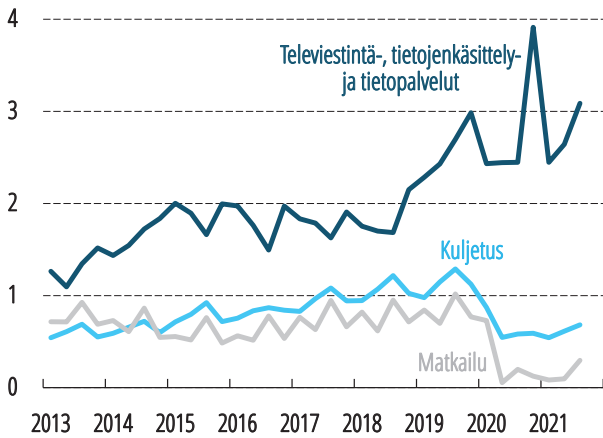
Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2020 ³⁾	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Tavaroiden vienti, %										
Määrä	8,4	-0,5	10,8	-4,6		-1,2	5,9	-2,4	5,8	4,9
Hinta⁴⁾	14,9	17,3	20,8	23,5	22,1	5,9	12,3	-5,8	9,6	2,0
Tavaroiden tuonti, %										
Määrä	5,4	6,5	1,5	4,0		0,3	5,4	-2,5	2,4	3,8
Hinta⁴⁾	15,1	15,7	18,7	22,6	25,2	6,2	12,5	-7,2	9,4	3,3
Vaihtotase, mrd. eur	0,5	0,4	1,1	-1,9			-0,2	2,0	0,7	2,6
Kauppataase, mrd. eur	0,1	0,0	0,7	0,1			1,9	2,9	5,7	6,0

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. ²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

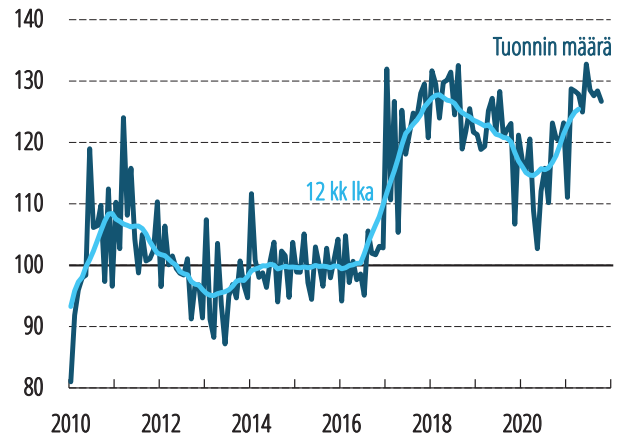
³⁾ Kansantalouden tilinpidossa. ⁴⁾ Indeksi 2015=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Eräiden palveluerien viennin arvo (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonnin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2020 (%)	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	Kum. ¹⁾
Koneet ja laitteet (28)	15,0	-1,0	-2,0	17,5	-3,9	4,8
Paperiteollisuus (17)	13,7	16,6	8,1	5,5	-0,8	8,9
Metallien jalostus (24)	13,2	7,5	-3,3	-7,0	-9,9	2,3
Kemikaalit ja lääkä. (20, 21)	9,9	18,2	15,6	18,9	7,7	10,1
Sähkölaitteet (27)	6,3	33,5	0,4	6,4	0,0	7,8
Öljytuotteiden valm. (19)	6,1	-40,7	-19,6	-31,0	-40,9	-38,4

¹⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin ja tuonnin määrä (vuosimuutos, %)

	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Vienti yhteensä	-12,7	-10,7	1,3	-4,4	7,1	9,4	-6,8	4,2	9,3
Tavarat	-6,2	-2,4	4,1	1,7	7,3	8,1	-2,4	5,8	4,9
Palvelut	-26,5	-27,2	-4,7	-17,7	6,9	13,3	-15,9	0,2	20,6
Tuonti yhteensä	-12,6	-8,0	-6,5	-7,3	7,7	6,1	-6,5	2,2	7,7
Tavarat	-9,6	-2,4	0,0	-1,7	9,7	4,5	-2,5	2,4	3,8
Palvelut	-18,7	-19,2	-18,1	-18,0	3,7	10,5	-14,1	1,7	16,1

Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskauppa laskussa ennen joulua

- > Vähittäistavarakauppa mollivoittoinen loppusyksystä
- > Pandemian uusi paheneminen tuo hieman paluuta aiempaan kulutuskäyttäytymiseen...
- > ... vaikutus aiempaa pienempi
- > Henkilöautojen ensirekisteröinneissä heikko vuoden päätös

Vähittäistavarakauppa laskussa marraskuussa

Ennakkotietojen mukaan vähittäiskaupan liikevaihdon määrä supistui marraskuussa 1,9 prosenttia vuoden takaisesta. Päivittäistavarakaupan vastaava luku oli -2,7 prosenttia. Nämä luvut ovat työpäiväkorjattuja. Alkuperäisen sarjan vastaavat luvut olivat -0,3 ja -1,3 prosenttia. Jälkimmäisistä laskettuna vähittäiskaupan myynnin määrä oli loka-marraskuussa vuoden takaisella tasolla. Päivittäistavarakaupan lasku on kuitenkin edelleen suurempi kuin muun kaupan, joten palautuminen pandemian aiheuttamasta häiriöstä jatkui loppusyksystä. Pandemian uusi paheneminen joulukuussa tuskin ehti vaikuttaa joulukauppaan.

Vähittäistavarakaupan kausitasoitettu myynnin määrä oli elo-lokakuussa sama kuin touko-heinäkuussa. Tämä oli kuitenkin hieman parempi kuin kahdessa edeltäneessä havainnossa. Päivittäistavarakauppa oli laskussa 0,6 prosenttia. Selvää kasvua oli muun muassa puutarha-alan tuotteissa, urheiluvälineissä ja optisella alalla. Myös vaatekaupassa oli kasvua, mutta nopea toipuminen pandemiasta ajoitui jo kesäkuukausiin. Kodinelektroniikka on sen sijaan ollut pienessä laskussa.

Pandemian vaikutus tuntuu edelleen monella erikoistavarakaupan alalla

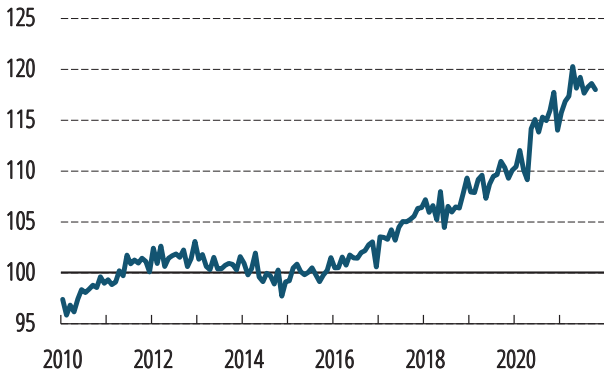
Kausitasoitettu myynnin määrä oli lokakuussa edelleen selvästi helmikuuta 2020 alempana monella erikoistavarakaupan alalla: elintarvikkeiden erikoismyymälöissä, polttoaineiden vähittäiskaupassa, kirjojen ym. vähittäiskaupassa, vaatteiden ja jalkineiden vähittäiskaupassa sekä kultasepänteosten ja kellojen kaupassa.

Pandemian uusi paheneminen tuo hieman paluuta aiempaan kulutuskäyttäytymiseen, mutta voidaan odottaa, että vaikutus on aiempaa pienempi.

Ensirekisteröinnit edelleen heikkoina joulukuussa

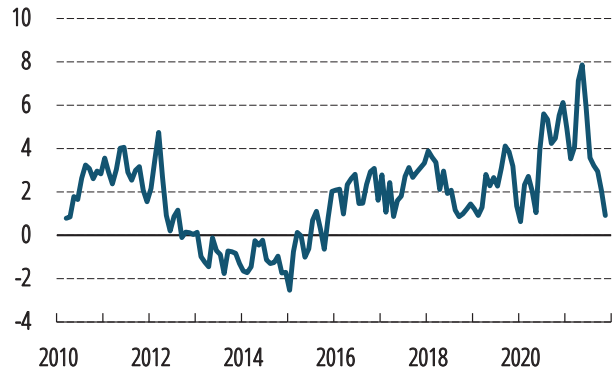
Kuten heinäkuusta alkaen, henkilöautoja ensirekisteröitiin myös joulukuussa selvästi vähemmän kuin vuotta aiemmin. Koko vuoden osalta kasvua oli kuitenkin 2,1 prosenttia, koska huhti- ja toukokuu olivat niin huonoja vuonna 2020.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

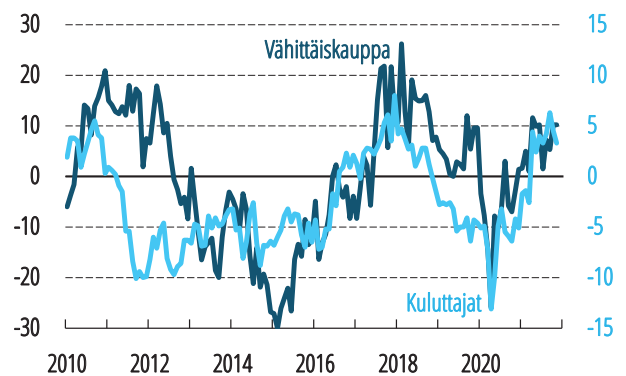
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

Lähteet: Tilastokeskus, DG ECFIN, Macrobond.

Luottamusindikaattorit (saldot)

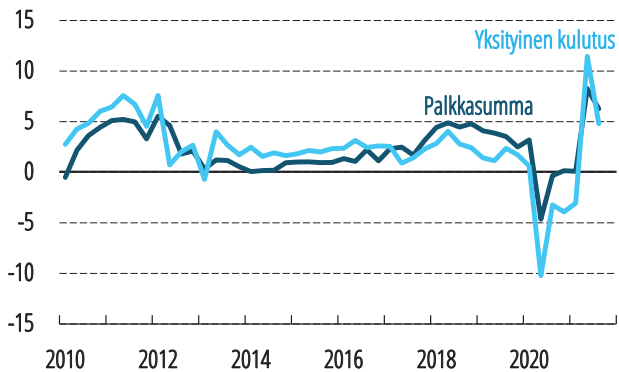
Lähteet: DG ECFIN, Macrobond.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2021 Touko	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras
Vähittäiskauppa	7,9	6,0	3,6	3,2	2,9	2,0	-0,3
Päivittäistavarakauppa	0,8	-0,2	0,7	1,3	0,7	-1,2	-1,3
Tavaratalokauppa	11,7	7,1	3,6	4,5	5,6	4,4	
Erikoiskauppa yhteensä	13,9	11,7	5,8	3,8	3,1	3,1	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	15,5	10,5	7,8	6,6	4,3	2,9	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	3,1	2,2	-1,2	-1,8	-3,1	-2,5	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	27,4	15,1	2,5	5,9	7,4	7,4	
Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	32,7	30,3	16,0	8,1	3,6	4,2	

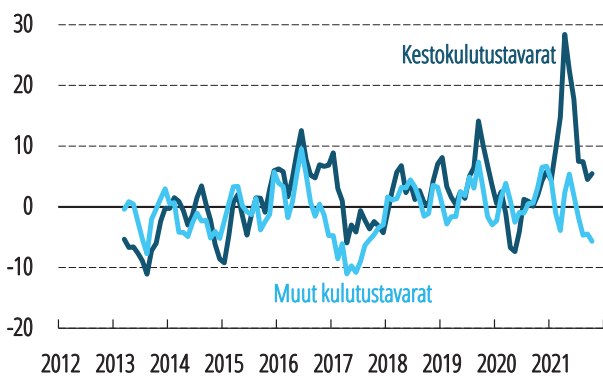
Alluperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)

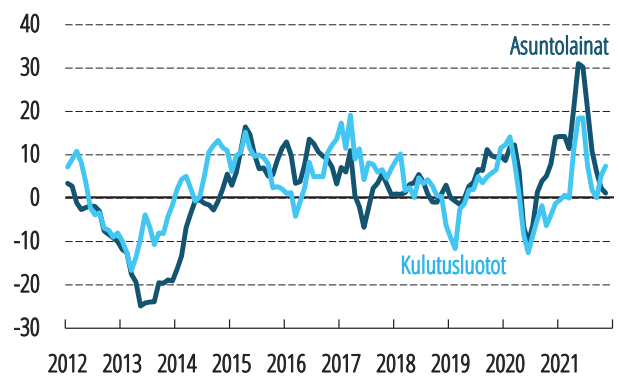
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kulutustavaroiden tuonnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähde: Suomen Pankki.

Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 II	Ennuste (syksy 2021-2022)	
Yksityiset kulutusmenot	-0,1	-10,6	-3,3	-4,4	-4,2	9,5	3,1	3,0	3,6
Kestävät kulutustavarat	1,4	-6,2	6,7	7,3	6,8	19,1	-1,5	6,4	3,0
Puolikestävät tavarat	-7,3	-19,8	-6,0	-9,3	-3,8	24,8	8,4	7,4	4,8
Lyhytikäiset tavarat	1,4	1,5	1,6	3,4	1,2	2,5	2,2	2,5	0,4
Palvelut	-0,8	-15,1	-6,6	-8,5	-8,2	10,1	3,1	2,0	5,0

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Rakennuskustannukset nousseet melkein 10 prosenttia vuodessa

> Asuinrakentaminen
jatkui vilkkaana elo-
lokakuussa

> Muu talon-
rakentaminen
vähentynyt

> Uusien asunto-
lainojen kysyntä
kasvoi yli 3
prosenttia
marraskuussa

Käynnissä olevan rakennustuotannon volyyymi kasvoi elo-lokakuussa 5,2 prosenttia vuodentakaisesta. Uusia rakennushankkeita on aloitettu tasaisesti pitkin vuotta, hieman alle kaksi prosenttia viime vuotta enemmän. Uusia rakennuslupia on myönnetty hidastuvaan tahtiin johtuen erityisesti asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien voimakkaasta vähenemisestä.

Asuinrakennushankkeiden volyyymi kasvoi elo-lokakuussa yhä ripeää tahtia, melkein 14 prosenttia viime vuodesta. Asuinrakentamiseen on yhä odotettavissa kasvua, kun asuinrakentamisen aloitukset kasvoivat vielä 8 prosenttia, mutta lupien määrä on jo laskussa.

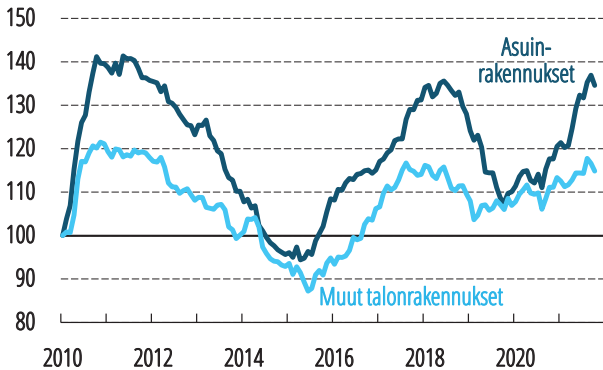
Muita talonrakennushankkeita valmistui elo-lokakuussa 6,5 prosenttia viime vuotta enemmän, mutta uusien hankkeiden määrät jatkavat vähenemistään.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan rakentamisen liikevaihto kasvoi melkein 10 prosenttia viime vuodesta ja alle prosentin lokakuusta. Rakennuskustannukset nousivat marraskuussa 9,6 prosenttia vuodentakaisesta ja 0,3 prosenttia lokakuusta. Eniten nousivat tarvikkepanosten kustannukset (13,7 %).

EK:n joulukuun lopulla julkaiseman luottamusindikaattorin saldoluku kertoo rakentamisen luottamuksen parantuneen edelliskuusta, vaikka elinkeinoelämän luottamus yleensä laski ensi kertaa helmikuun jälkeen.

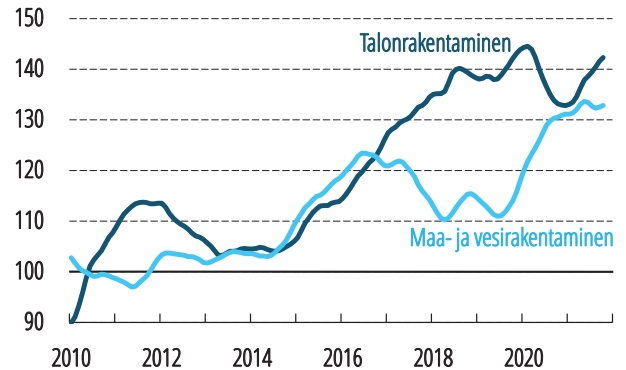
Marraskuussa asuntolainamarkkinoilla oli taas vilkasta. Suomalaiset kotitaloudet nostivat uusia asuntolainoja 3,1 prosenttia viime vuotta enemmän. Uusista nostoista 9,5 prosenttia oli sijoitusasuntolainoja. Uusien asuntolainojen keskikorko oli 0,76 %. Asuntojen hinnat nousivat 3,5 prosenttia viime vuoden marraskuusta.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)

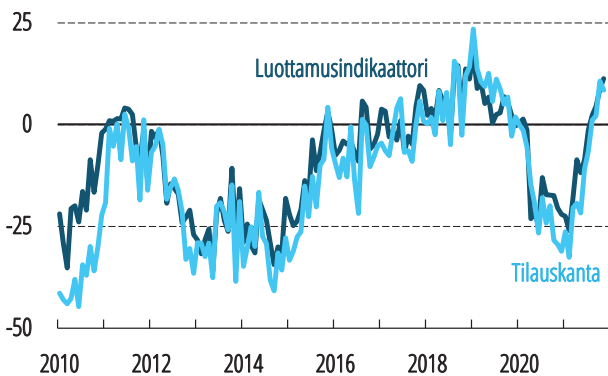
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)

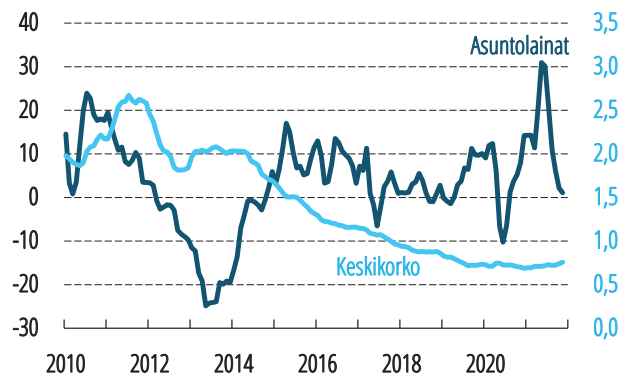
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

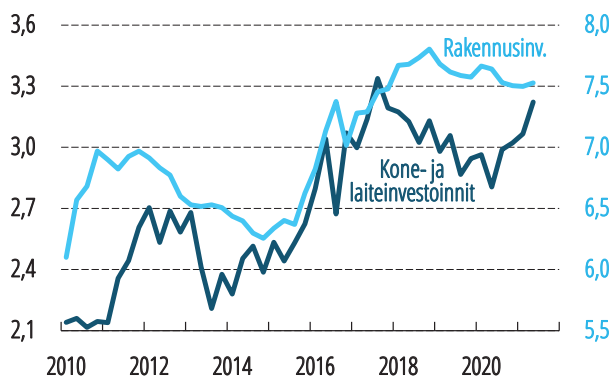
Lähteet: Eurostat, Macrobond.

Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)

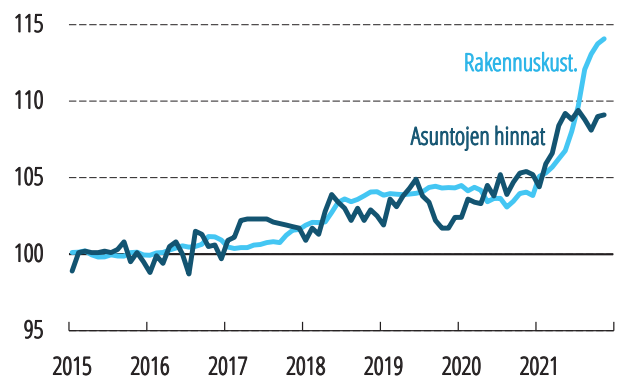
Lähteet: Suomen Pankki, Macrobond.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus

Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	3 kk ¹⁾	2020
Investointitavaroiden tuotanto (määrä)	-3,5	6,7	6,0	0,1		0,8	-1,4
Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)	3,6	4,5	15,0	11,1		2,3	-1,2
Rakennusten aloitukset (m³)	-1,0	37,9	-10,2	-14,9		1,8	5,7
Asuinrakennukset	-7,8	42,1	11,2	-17,5		3,4	8,8
Muut rakennukset	2,1	36,3	-22,8	-13,6		0,9	-2,7
Uudisrakentamisen määrä yhteensä	4,9	7,1	4,3	4,2		1,3	-6,0
Asuntorakentaminen	12,8	14,2	13,5	13,7		3,2	-0,2
Muu talonrakentaminen	-0,5	2,2	-2,0	-2,3		-0,1	4,4
Rakentamisen luottamusind., saldo²⁾	-1,3	2,3	4,5	8,7	11,3		

¹⁾ Vuosimsumma laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. ²⁾ Eurostat.
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli, Macrobond.

Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	Q _t /Q _{t-1} ¹⁾	2020 I-IV ¹⁾	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Investoinnit yhteensä	-0,6	-1,4	0,2	3,1	-0,5	-2,3	-0,8	2,8	3,4
Yksityiset investoinnit	-4,6	-3,9	-0,1	5,5	2,4	-2,2	-3,5	3,4	4,8
Julkiset investoinnit	18,2	8,3	1,1	-6,8	-11,9	-2,8	11,2	0,4	-2,1
Koneet ja laitteet	4,2	2,8	3,8	14,5	-14,3	-14,9	-1,1	8,6	6,4
Rakennusinvestoinnit	-0,8	-2,0	-0,4	0,8	3,6	1,4	-0,2	0,6	2,2
Asuinrakentaminen	-1,1	-4,9	3,8	5,0	10,6	3,5	-2,4	2,8	2,2
Muu talonrakentaminen	-6,0	-2,7	-7,2	-3,3	-1,0	-0,7	-0,7	-1,5	2,4
Maa- ja vesirakentaminen	12,7	8,3	4,2	-4,5	-6,7	-1,0	8,8	-1,1	1,8
Muut investoinnit	-5,4	-4,2	-2,0	-1,8	0,3	0,5	-2,6	3,0	3,4

¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Kokonaistuotanto kasvoi lokakuussa 3,8 prosenttia alkuperäisen tilastosarjan mukaan

> [Kemianteollisuuden heikot tuotantoluvut johtunevat öljytuotteiden kysyntätilanteesta](#)

> [Metallien jalostuksen tuotanto piristyi selvästi lokakuussa](#)

> [Paperin, kemikaalien ja metallien korkeat vientihinnat nostavat uusien tilausten arvoa](#)

Tuotannon suhdannekuvaajan mukaan kokonaistuotanto nousi 3,6 prosenttia tammi-lokakuussa

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi kuluvan vuoden lokakuussa 3,8 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna tuotanto lisääntyi 4,3 prosenttia. Kausitasoitettuna tuotanto laski lokakuussa 0,2 prosenttia syyskuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kasvoi lokakuussa työpäiväkorjattuna 4 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto nousi 4,4 prosenttia ja alkutuotanto lisääntyi 5,2 prosenttia.

Kokonaistuotanto lisääntyi tammi-lokakuussa 3,6 prosenttia vuoden takaisesta tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan ja työpäiväkorjattuna 3,7 prosenttia.

Bruttokansantuote markkinahintaan kohosi kansantalouden tilinpidon mukaan kuluvan vuoden tammi-syyskuussa 3,6 prosenttia edellisvuodesta. Bruttoarvonlisäys nousi 3,5 prosenttia. Teollisuuden tuotanto nousi 3,3 prosenttia ja palvelualojen tuotanto 4 prosenttia. Rakentaminen oli 0,6 prosentin kasvussa, ja alkutuotanto nousi 1,8 prosenttia vuoden takaisesta.

Suomen bruttokansantuote supistui 2,9 prosenttia vuonna 2020 koronapandemian seurauksena. Etna arvioi syyskuussa julkaistussa ennusteessaan, että bkt markkinahintaan kasvaa 3,5 prosenttia vuonna 2021 ja arvonlisäys perushintaan lisääntyy 3,9 prosenttia.

Metsäteollisuuden tuotanto pysyi lokakuussa edelleen vahvoissa lukemissa

Koko teollisuuden tuotanto lisääntyi lokakuussa 3,2 prosenttia vuoden takaisesta teollisuustuotannon volyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto nousi 5,5 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto kasvoi 5,3 prosenttia vuoden takaisesta ja 0,2 prosenttia syyskuun lukemista. Tehdasteollisuuden tuotanto on noussut pandemiaa edeltäneelle tasolle, mutta tuotanto pois lukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus on vielä jäänyt koronapandemiaa edeltäneen vuoden 2019 tason alle.

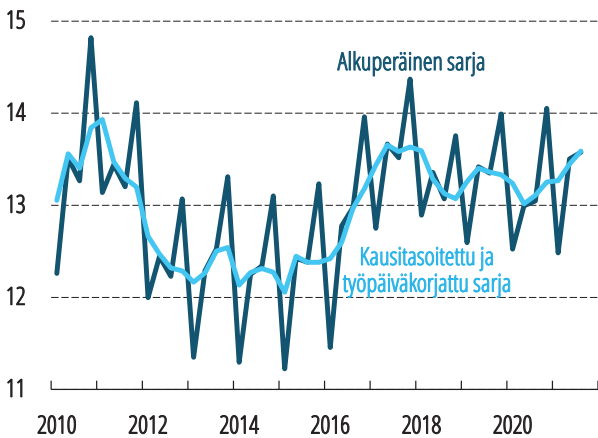
Paperiteollisuustoimialan tuotanto nousi lokakuussa kausitasoitettuna 17,4 prosenttia vuoden takaisesta, mutta pysyi samoissa lukemissa kuin syyskuussa. Viime kuukausien kovasta kasvusta huolimatta toimialan tuotanto ei ole vielä ylittänyt vuoden 2019 tasolle. Puutavaratuotteiden valmistus lisääntyi 14,2 prosenttia vuoden takaisesta ja 1,7 prosenttia edellisestä kuukaudesta. Alan tuotantoluvut eivät ole olleet näin korkealla yli kymmeneen vuoteen. Metalliteollisuuden alatoimialoista metallituotteiden valmistus lisääntyi eniten, 11 prosenttia edellisvuodesta. Metallien jalostuksen tuotanto piristyi selvästi, kasvua kertyi run-

saat 9 prosenttia. Kulkuneuvojen valmistus nousi runsaat 8 prosenttia ja koneiden ja laitteiden valmistus runsaat 6 prosenttia. Sähkö- ja elektroniikkatuotteiden valmistus lisääntyi lokakuussa vain runsaan prosentin. Pienistä toimialoista nahka- ja kenkäteollisuuden tuotanto kohosi 23 prosenttia, ja rakennusaineteollisuuden tuotannon kasvu jatkui 11 prosentin tahtia. Kemianteollisuudessa alamäki jatkui, tuotantomäärä jäi peräti 6,3 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi. Alatoimialojen vientitietojen pe-

rusteella voidaan päätellä, että tuotannon lasku johtuu öljynjalostusteollisuuden viime vuoden seisokista ja pandemiasta johtuvasta kehnoista lentobensiinin kysynnästä.

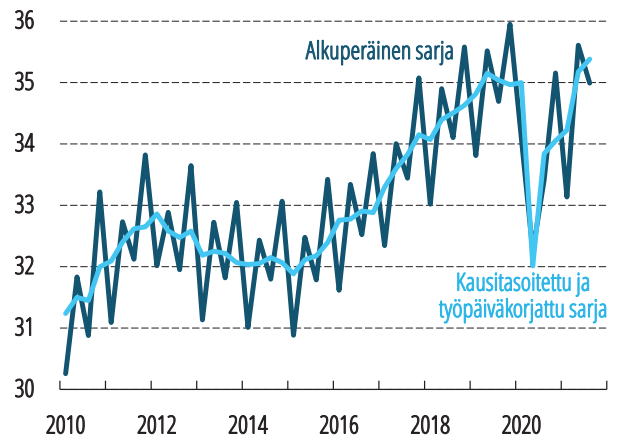
Tehdasteollisuuden uusien tilausten arvo nousi lokakuussa 16 prosenttia viimevuotisesta alkuperäisen tilastosarjan mukaan. Paperiteollisuuden tilausten arvo kohosi 23,8 prosenttia ja kemianteollisuuden 22,9 prosenttia. Metalliteollisuus sai arvoltaan 12,4 prosenttia enemmän tilauksia kuin lokakuussa vuonna 2020.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

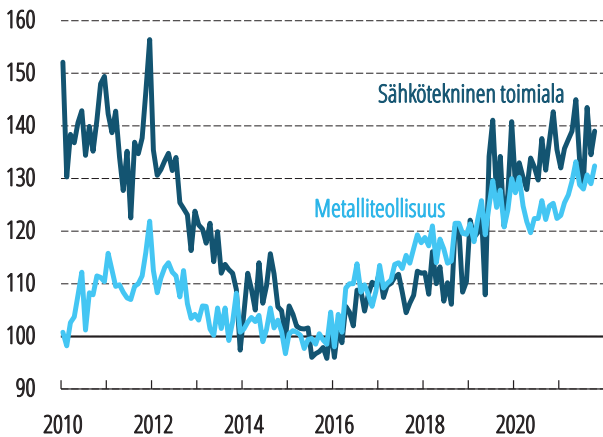
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palvelujen tuotanto (mrd. 2015 euroa)

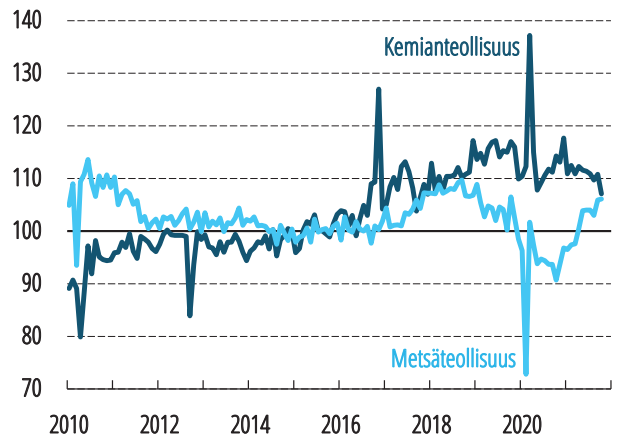
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tuotannon suhdannekuvaaja (vuosimuutos, %)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	Kum. ¹⁾	Ennuste (syksy 2021) ²⁾ 2021 2022	
Kokonaistuotanto	2,0	5,9	5,4	3,8	3,6	3,9	3,0
Alkutuotanto	-5,7	3,5	6,1	3,5	2,0	2,7	0,7
Jalostus	-3,1	7,4	7,5	4,3	2,8	4,8	2,0
Palvelut	4,3	5,4	4,5	3,6	4,0	3,5	3,4

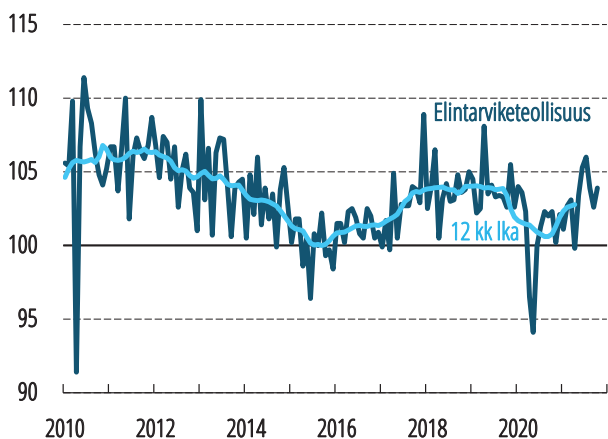
¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ²⁾ Arvonlisäys perushintaan.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	3 kk ¹⁾	Kum. ²⁾	2020 ³⁾	Ennuste (syksy 2021) 2021 2022	
Metalliteollisuus	4,4	5,5	7,6	4,7	1,0	4,2	-0,3	4,9	3,2
Metallien jalostus	21,4	5,6	-0,5	9,4	-4,9	8,8	0,0	8,0	0,4
Metallituotteet	0,8	5,0	3,7	11,1	2,8	2,9	-1,5	1,1	0,5
Koneet ja laitteet	4,6	0,9	10,5	6,2	0,2	3,0	-3,0	3,2	3,9
Kulkuneuvot	1,0	1,7	3,7	8,4	-5,6	3,8	-2,8	5,5	5,4
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	-0,3	4,3	2,2	1,3	2,2	3,1	4,0	6,8	4,3
Metsäteollisuus	10,2	9,9	13,0	17,0	1,0	9,7	-7,0	7,4	1,5
Puutavateollisuus	20,9	10,6	12,3	14,2	1,0	13,8	-2,8	9,7	1,5
Paperiteollisuus	6,2	9,5	12,3	17,4	1,3	8,1	-8,7	6,4	1,4
Kemianteollisuus	0,3	-1,9	-0,4	-6,3	-1,9	-2,8	-7,7	-0,7	5,8
Elintarviketeollisuus	4,6	1,6	0,6	1,6	-1,4	1,7	-2,3	1,5	0,8
Tevanake-teollisuus	6,9	-2,0	2,1	5,1	-0,7	7,5	-3,4	3,1	2,1
Muu tehdasteollisuus	2,8	2,6	9,2	8,2	0,8	4,1	-4,5	5,4	1,2
Tehdasteollisuus yhteensä	4,0	3,7	6,5	4,3	1,0	2,8	-3,3	4,0	3,0
Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	2,1	1,8	5,8	3,0	0,9	1,0	-4,5	3,5	2,8
Kaivostoiminta ja louhinta	11,8	5,2	10,8	14,6	13,4	0,5	1,6	0,0	0,8
Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto	0,0	8,2	5,9	11,6	3,5	4,6	-3,5	2,5	1,1
Koko teollisuus	3,9	3,8	6,7	5,3	1,4	3,0	-3,3	3,7	2,8

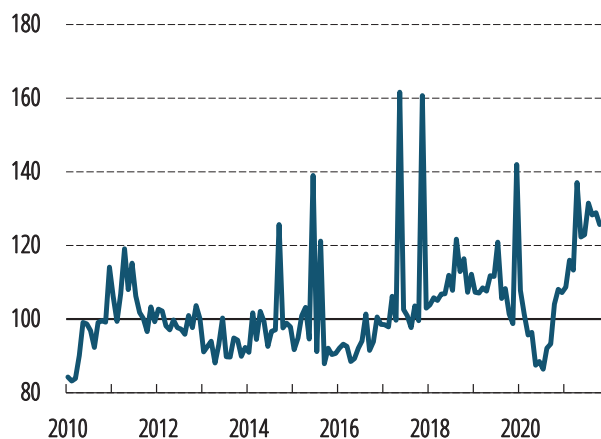
¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. ²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden uudet tilaukset, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kokonaistuotanto ja arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021) 2021	2022
Bkt markkinahintaan	-7,3	-2,9	-1,0	-1,8	8,5	4,2	-2,9	3,5	3,0
Alkutuotanto	-0,9	-2,8	-2,9	2,1	1,9	1,5	-2,8	2,7	0,7
Koko teollisuus (B, C, D, E)	-3,0	-1,5	1,8	0,6	5,0	4,2	-0,4	6,4	2,1
Tehdasteollisuus	-4,1	-1,6	1,2	-0,1	6,2	3,6	-0,9	7,2	2,3
Metsäteollisuus	3,5	-1,1	-2,8	7,5	8,7	9,6	-1,7	6,9	0,7
Kemianteollisuus	-19,7	-13,2	-5,1	-4,9	-3,3	-0,4	-11,4	7,1	2,9
Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	-5,2	-3,4	-4,3	-4,0	8,7	7,1	-2,0	9,8	2,9
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	18,8	16,7	25,0	10,8	6,8	-1,7	16,9	5,5	3,4
Rakentaminen	-3,8	-4,7	-3,0	-2,8	1,0	3,1	-4,1	-0,5	1,8
Palvelut	-9,2	-3,7	-2,2	-2,8	10,4	4,7	-3,6	3,5	3,4
Kauppa	-0,3	4,5	4,4	3,0	9,4	2,3	3,2	3,8	1,9
Informaatio ja viestintä	1,8	4,0	6,9	5,1	9,3	7,6	4,6	6,3	4,4
Kiinteistöalan toiminta	-0,8	0,4	2,7	0,5	2,6	2,0	0,7	1,8	2,2
Bkt muutos ed. nelj.	-6,4	4,6	0,7	0,1	2,2	0,8			
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-1,8	1,5	1,3	0,1	1,4	1,2			

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Työttömyysaste lähes pandemiaa edeltävällä tasolla

> Työllisten määrä kasvanut 2 prosenttia, työtunnit prosentin kuluvana vuonna

> Työllisyysasteen trendi nousi 72,8 prosenttiin

> Työttömyysasteen trendi laski 6,9 prosenttiin

Työllisyys- ja työttömyysluvut jatkoivat palaamistaan kohti pandemiaa edeltäviä lukuja marraskuussa. Työllisyysasteen trendi nousi 72,8 prosenttiin. Työttömyysasteen trendi laski alle 7 prosentin, jossa se oli pysynyt vuoden 2018 lopulta pandemian alkuun.

Samalla kun työllisten määrä kasvoi 2,5 prosenttia, työttömien määrä jatkoi laskuaan ja väheni 24 000 hengellä eli runsaat 12 prosenttia viime vuodesta. Vaikka työttömien määrä väheni selvästi, johtui työllisyyden kasvu yhä pääasias-
sa työvoiman ulkopuolisten siirtymisestä töihin.

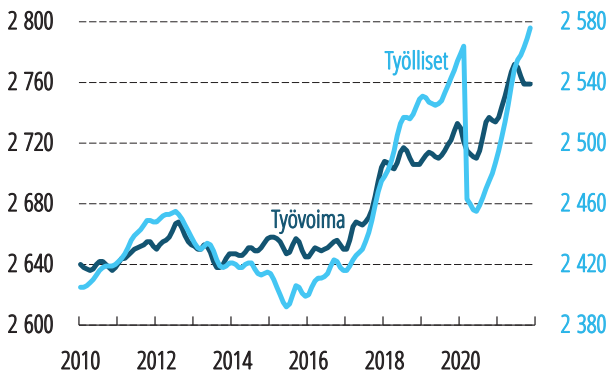
Tammi-marraskuussa työllisten määrä on lisääntynyt yhteensä 2 prosenttia. Päätoimialoista alkutuotanto ja palvelut kokivat viime vuonna suurimman työllisyyden pudotuksen, kun taas teollisuudessa ja rakentamisessa työllisten määrä vielä viime vuonna kasvoi. Alkutuotannossa työllisyys kasvoi tammi-mar-
raskuussa yli 8 prosenttia, teollisuudessa ja rakentamisessa laski 1,5 ja 3,4 prosenttia. Myös julkisen sektorin työllisten määrä on palautunut ja kasvoi marras-
kuussa 9 prosenttia.

Osa-aikatyön lisääntyminen näkyy työtuntien työllisten määrää hitaampana kasvuna kuluvana vuonna. Kolmen vuosineljänneksen aikana työtunnit kasvoivat vain prosentin vuodentakaisesta. Toimialoista rakentamisessa työtunnit ovat vuoden aikana supistuneet 6 prosenttia ja rahoitus-, vakuutus- ja kiinteistöalalla 9 prosenttia viime vuodesta.

Työttömyyden laskusuunta näkyy myös työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnvälitystilastoissa, joissa työttömien työnhakijoiden määrä väheni 20 prosenttia marraskuussa. Myös lomautettujen ja pitkäaikaistyöttömien määrät jatkoivat laskuaan.

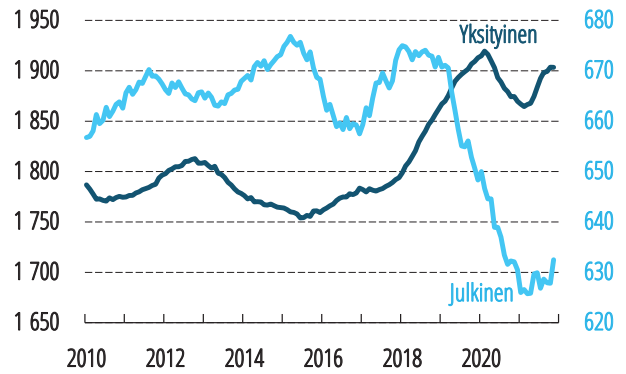
TEM:n uusien avointen työpaikkojen määrä on miltei kaksinkertaistunut vuodentakaisesta. Kuluvan vuoden kolmen vuosineljänneksen aikana kasvoivat erityisen voimakkaasti informaation ja viestinnän toimialan ilmoitukset, vaikka ne vähenivät viime vuonna suhteellisen vähän.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi (1 000 henkilöä)

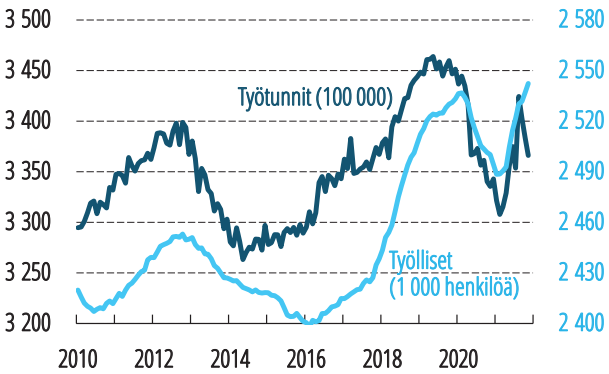
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset, 12 kk lka summa (1 000 henkilöä)

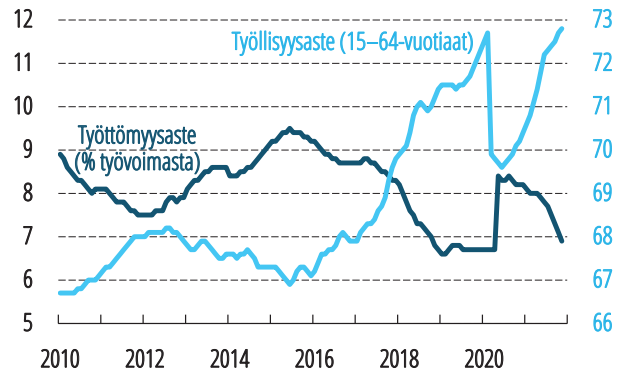
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk lka summa

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

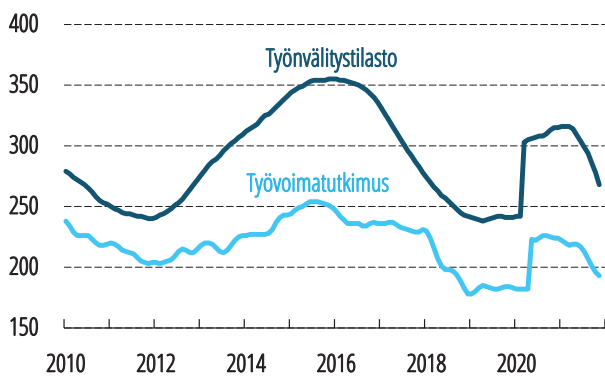

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

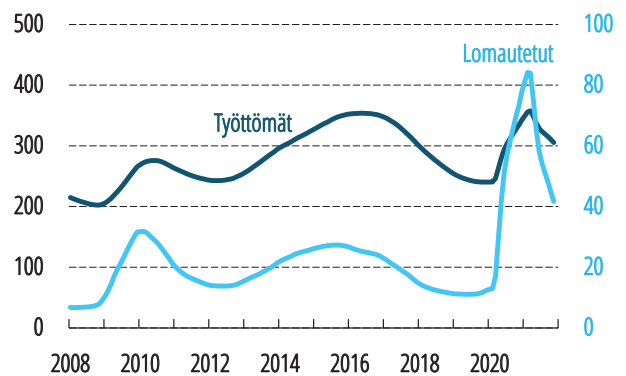
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	3 kk ¹⁾	2020	Ennuste (syksy 2021)	Ennuste (syksy 2022)
Alkutuotanto	16,2	-6,7	5,2	15,4	2,0	1,3	-4,5		
Teollisuus	0,0	0,3	1,1	-0,8	-9,3	-0,2	0,9		
Rakennustoiminta	-5,4	-3,0	-10,3	0,0	-5,6	-1,4	1,4		
Palvelut	4,2	5,7	1,3	2,3	5,4	1,3	-3,8		
Julkinen sektori	-6,0	3,6	-1,4	-0,2	9,1	0,2	-3,1		
Työlliset yhteensä	3,4	4,2	0,7	2,6	2,6	0,6	-1,5	1,7	1,0
Työvoiman tarjonta	3,0	2,6	0,2	1,0	1,5	0,3	-0,5	1,8	0,2
Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja	7,7	7,5	7,3	7,1	6,9		7,8	7,8	7,0
Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja	72,3	72,4	72,5	72,7	72,8		70,4	72,1	72,9

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.
Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

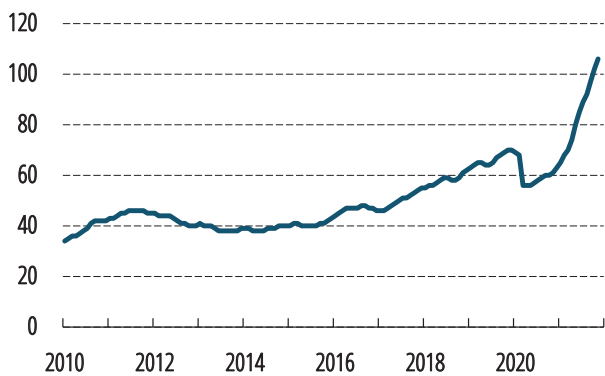
Työttömyys, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähteet: Työministeriö ja Tilastokeskus, Macrobond.

Työttömät ja lomautetut,
12 kk lka summa

Lähteet: Työministeriö, Macrobond.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Työpanos (vuosimuutos, %)

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras
Alkutuotanto	-1,6	-0,3	-5,2	7,8	4,8
Teollisuus	-9,5	-1,5	0,3	-1,5	-3,1
Rakennustoiminta	-18,3	-5,3	-11,6	-7,5	-2,6
Kauppa	-0,8	1,5	4,7	0,0	-2,9
Liikenne	-0,6	6,2	-18,3	-6,0	6,3
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	-24,0	10,2	3,1	-7,5	7,5
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	-7,6	13,9	0,3	-2,3	10,1
Yhteensä	-9,3	5,9	-2,2	-3,0	4,1

Lähde: Tilastokeskus.

Inflaatio korkeimmillaan yli vuosikymmeneen

> Inflaation kiihtyminen jatkui

> Neljä viidesosaa inflaatiosta johtuu asumisesta ja liikenteestä

> Ei merkkejä laajasta hintojen noususta

Inflaatio kiihtyi odotetusti edelleen

Kuluttajahintainflaatio kiihtyi marraskuussa 3,7 prosenttiin. Vastaava taso koettiin viimeksi syyskuussa 2009. Liikenteen osuus kokonaisinflaatiosta oli 1,48 prosenttiyksikköä ja asumisen 1,46 prosenttiyksikköä. Edelleen siis nähdään, että muu inflaatio oli hyvin maltillista. Jonkin verran on kuitenkin nähtävissä muualakin nousua.

Kahvin hinta selvässä nousussa

Elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien hintojen kontribuutio on noussut 0,21 prosenttiyksikköä heinäkuusta. Tämänkin taustalla on kuitenkin pitkälti yksi tuote eli kahvi, jonka maailmanmarkkinahinta on noussut huomattavasti tuotantomaiden huonojen sääolosuhteiden ja globaalien logistiikkaongelmien vuoksi. Edelleen ollaan kuitenkin selvästi alle vuoden 2011 maailmanmarkkinahintojen. Kahvin hinta oli maailmalla nyt korkeimmillaan joulukuun alussa, mistä se on sen jälkeen hieman alentunut. Varsinaisten elintarvikkeiden hintainflaatio on Suomessa edelleen hyvin maltillista.

Energian paino inflaatiossa suuri

Liikenteessä suurin vaikutus on polttoaineiden hintojen huomattavalla nousulla vuoden takaisesta. Ne nousivat marraskuussa 35 prosenttia viime vuodesta ja kontribuoivat 1,06 prosenttiyksikköä kokonaisinflaatioon. Toinen tekijä on autojen – lähinnä käytettyjen autojen – hintojen poikkeuksellinen nousu, mutta niiden kontribuutio kokonaisinflaatioon on kuitenkin vain 0,16 prosenttiyksikköä.

Asumisessa peruskorjausten hinnat ovat nousseet vuodessa poikkeuksellisesti 14 prosenttia, ja kontribuutio kokonaisinflaatioon oli marraskuussa 0,63 prosenttiyksikköä. Näiden tuotteiden inflaation kiihtyminen on kuitenkin pysähtynyt. Puutavarateollisuuden tuottajahintojen kova nousu on kääntynyt laskuksi, mikä näkyy rakennusmateriaalien hinnoissa.

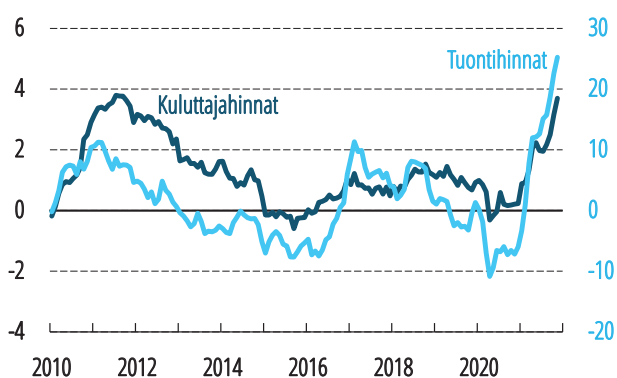
Kiihtymisvaiheessa ovat sen sijaan edelleen sähkön ja energian hinnat. Niiden paino kuluttajahintakorissa on suunnilleen sama kuin peruskorjausten. Jää nähtäväksi, kumoako yhden inflaation hidastuminen toisen kiihtymisen niin, että asumisen hintainflaatio ei lähiaikoina enää kiihtyisi.

Raakaöljyn (Brent) maailmanmarkkinahinta oli vuoden lopussa 69,5 euroa barrelilta. Se on ollut nyt kolme kuukautta suunnilleen tällä tasolla. Vuoden takainen vertailutaso on edelleen selvästi alempi eli 42 euroa barrelilta.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2021 Kesä	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Suomi, harmonisoitu	1,9	1,8	1,8	2,1	2,8	3,5	1,7	1,6
Euroalue, harmonisoitu	1,9	2,2	3,0	3,4	4,1	4,9	2,1	1,6
Suomi, kansallinen KHI	2,0	1,9	2,2	2,5	3,2	3,7	1,8	1,6
Tuontihinnat (tavarat)	12,6	15,1	15,7	18,7	22,6	25,2	9,4	3,3
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi	8,8	11,2	11,5	13,6	15,5	17,0	8,2	4,2
Rakennuskustannukset	4,2	5,8	8,7	9,3	9,4	9,6		

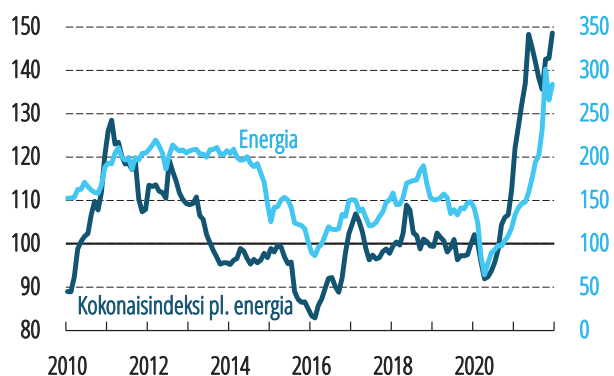
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Hinnat
(vuosimuutos, %)

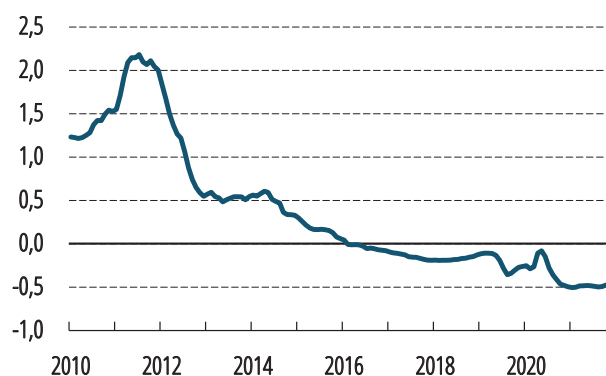
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vientihinnat
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Raaka-aineiden eurohinta
(ind. 2020=100)

Lähteet: HWWI, Macrobond.

12 kk Euribor
(%)

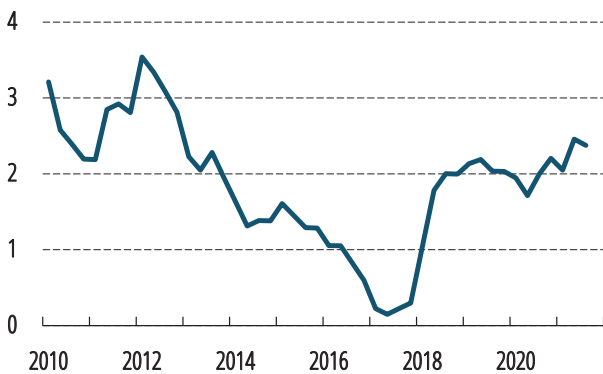
Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Suomen reaalin efektiivinen valuuttakurssi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

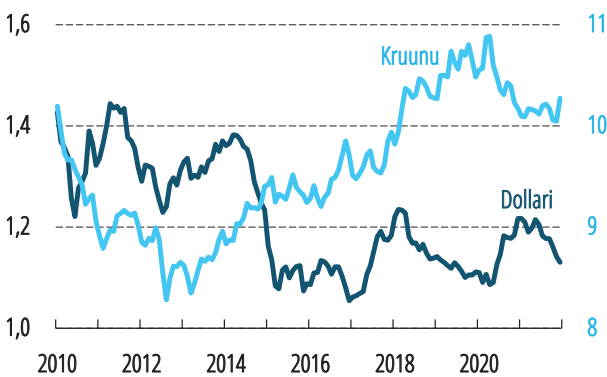
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

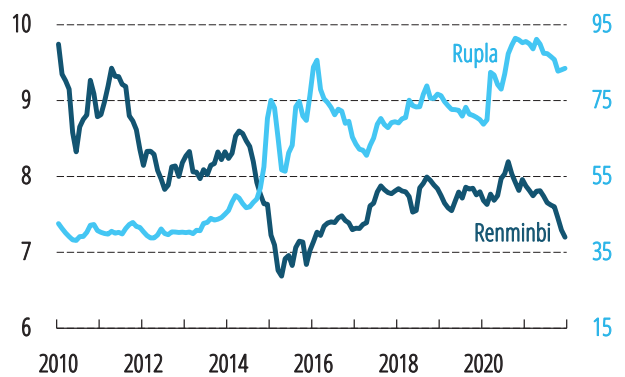
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2021) (vuosimuutos, %)

	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras
Kuluttajahintaindeksi	2,2	2,5	3,2	3,7
Elintarvikkeet (13,7 %)	0,5	0,6	1,0	1,5
Alkoholijuomat, tupakka (5,3 %)	4,3	4,2	4,6	4,3
Vaatetus ja jalkineet (3,5 %)	-3,1	-2,0	-1,5	-1,3
Asuminen, vesi, sähkö, kaasu (26,9 %)	4,0	4,6	5,6	5,4
Kalusteet, kotitalouskoneet (5,6 %)	-1,0	0,3	0,5	0,3
Terveys (5,3 %)	-1,9	-1,9	-0,2	0,1
Liikenne (12,8 %)	6,6	6,8	8,3	11,6
Viestintä (2,8 %)	2,9	2,8	2,9	3,9
Kulttuuri ja vapaa-aika (10,2 %)	0,9	0,9	1,0	1,4
Koulutus (0,5 %)	1,7	0,3	0,3	0,3
Ravintolat ja hotellit (6,0 %)	2,0	2,4	2,8	2,8
Muut tavarat ja palvelut (7,5 %)	-1,0	-1,1	-1,1	-1,1

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Budjettitalouden velka pieneni 3,3 mrd. eurolla marraskuussa

> Tulo- ja varallisuusverojen tuotto kasvoi 40 % marraskuussa

> Budjettitalouden menot tammi-marraskuussa 0,5 mrd. euroa viime vuotta pienemmät

> Valtion nettolainanotto vain 3,9 mrd. euroa marraskuun lopussa

Tilastokeskus julkaisi joulukuun lopussa tiedot julkisten menojen jakautumisesta tehtävittäin vuonna 2020. Koronapandemian vuoksi erityisesti työttömyysetuuksia ja yritystukia maksettiin edellisiä vuosia enemmän. Yli puolet julkisten menojen kasvusta viime vuonna koostuikin sosiaaliturvasta ja yritysten tukemisesta. Valtion menoista kasvoivat eniten tulonsiirrot muille julkisyhteisöjen sektoreille sekä yritystuet, paikallishallinnon menoista terveydenhuoltomenot ja sosiaaliturvarahastojen menoista maksetut työeläkkeet ja työttömyysetuusmenot.

Kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä sitä vastoin juuri julkisyhteisöjen tulonsiirrot ja yritystuet sekä maksetut sosiaalietuudet vähenivät viime vuodesta. Maksetut eläkkeet kasvoivat edelleen. Julkiset menot olivat viime vuoden tasolla, kun taas tulot kasvoivat 2 mrd. euroa erityisesti tulo- ja tuoteverojen kasvun, mutta myös saatujen sosiaaliturvamaksujen myötä.

Valtion ja kuntien verotulokertymät jatkoivat ripeää kasvuaan marraskuussa. Erityisesti tulo- ja pääomaverojen kertymä kasvoi yli 40 prosenttia, kun taas kulutusverojen kasvu jäi alle 4 prosentin. Tammi-marraskuussa valtion ja kuntien verotulot ovat kasvaneet viime vuodesta melkein 9 prosenttia.

Liikekirjanpidon luvuilla mitattuna valtion budjettitalouden alijäämää oli marraskuun loppuun mennessä kertynyt 4,7 mrd. euroa. Viime vuonna samaan aikaan alijäämä oli yli kaksinkertainen. Kuluvana vuonna budjettitalouden menot ovat jääneet puolisen miljardia pienemmiksi, ja tuloja kertynyt melkein 5 mrd. enemmän kuin vuosi sitten.

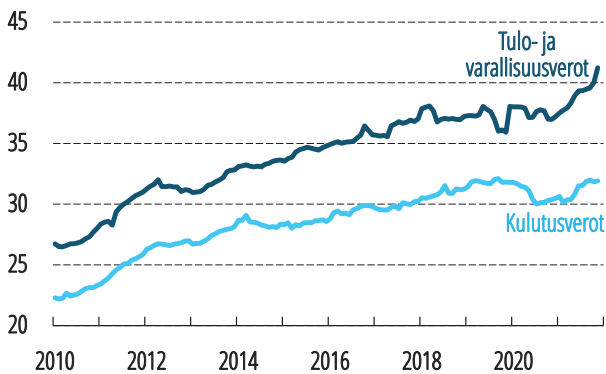
Marraskuussa valtiokonttori kuoletti valtion velkaa 3,3 mrd. eurolla. Sen seurauksena koko vuoden nettolainanotto jää kertyneitä alijäämiä pienemmäksi. Budjettitalouden velka on marraskuun loppuun mennessä kasvanut vain 3,9 mrd. ja oli yhteensä 129 mrd. euroa.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2021 Heinä	2021 Elo	2021 Syys	2021 Loka	2021 Marras	12 kk ²⁾	2020	Ennuste (syksy 2021) 2021 2022	
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	1,0	8,0	5,2	4,6	23,4	8,6	-3,1	3,8	4,0
Välittömät verot	0,7	4,2	4,7	13,9	41,2	11,5	-2,2	4,1	3,9
Välilliset verot	1,4	11,4	5,6	-6,3	3,4	5,1	-4,2	3,5	4,1
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	4,7	5,1	4,8	3,8		4,7	2,0		
Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa	-0,6	-0,6	-0,7	-0,7	0,4	-4,7	-12,3		
Budjettitalouden velka, mrd. euroa	129,5	129,8	130,2	132,0	128,7		124,8		

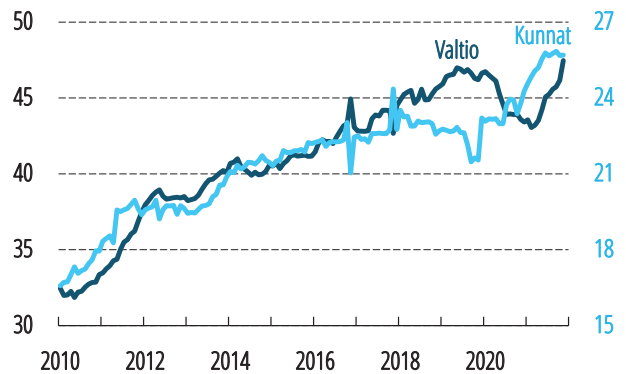
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori, Macrobond.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)

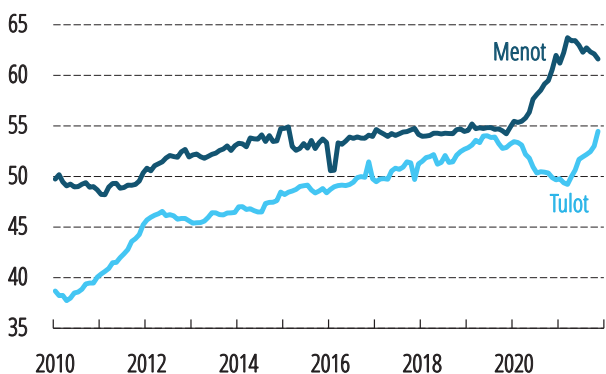
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)

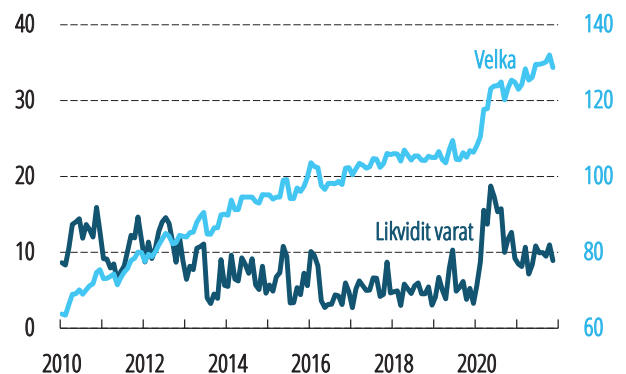
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

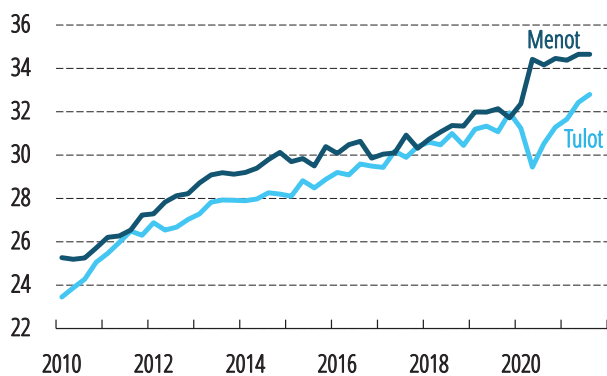
Lähteet: Valtiokonttori, Macrobond.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2020 III	2020 IV	2021 I	2021 II	2021 III	Q _t /Q _{t-1}	2020 I-IV	Ennuste (syksy 2021) 2021	Ennuste (syksy 2021) 2022
Kulutus	-0,8	3,3	3,0	4,8	2,9	0,3	0,2	2,4	-0,2
Investoinnit	18,2	8,3	1,1	-6,8	-11,9	-2,8	11,2	0,4	-2,1

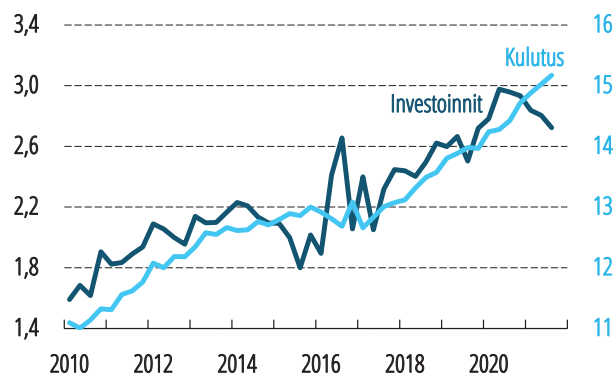
Työpäiväkorjattu. Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond.

Talousennusteet vuodelle 2021 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 20.09.	Labore 16.09.	PTT 14.09.	SP 17.12.	VM 20.12.	HB 10.11.	Nordea 01.09.	OP 23.11.	Danske 14.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	3,5	3,0	3,7	3,5	3,4	3,5	3,5	3,6	3,5	3,4	3,5	3,0	3,7
Tuonti	2,2	2,0	4,5	3,5	3,7	3,4	3,0	5,7	3,5	7,3	3,5	2,0	7,3
Vienti	4,2	2,0	5,0	4,0	4,2	5,0	2,9	5,5	4,0	8,1	4,2	2,0	8,1
Kulutus	2,8	3,5			3,1	3,2		3,4	3,2		3,2	2,8	3,5
Yksityinen	3,0	4,0	3,5	2,9	3,0	3,5	3,2	4,0	3,5	3,1	3,4	2,9	4,0
Julkinen	2,4	2,4	3,0	2,8	3,3	2,5	2,9	2,0	2,5	3,2	2,7	2,0	3,3
Investoinnit (PTT ja SP: yksityiset)	2,8	2,1	4,5	1,2	1,4	2,3	2,1	3,2	2,0	3,1	2,2	1,2	4,5
Varastojen muutos (kontr.)	0,0			0,9						0,0	0,0	0,0	0,9
Kokonaiskysyntä	3,2	2,7			3,4						3,2	2,7	3,4
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,8	1,7	1,8	2,1	2,2	2,1	1,9	2,2	2,1	1,8	2,0	1,7	2,2
Työttömyysaste, %	7,8	6,8	7,7	7,7	7,6	7,8	7,8	7,8	7,6	7,7	7,7	6,8	7,8
Ansiotaso	2,2	2,0	2,5	2,4	2,3	2,3	2,2	2,3	2,4		2,3	2,0	2,5
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	3,7				3,4	3,5	3,0				3,5	3,0	3,7
Vaihtotase / bkt, %	0,3		0,5	1,5	0,8	0,6	0,8	0,6	1,0	1,2	0,8	0,3	1,5

Talousennusteet vuodelle 2022 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 20.09.	Labore 16.09.	PTT 14.09.	SP 17.12.	VM 20.12.	HB 10.11.	Nordea 01.09.	OP 23.11.	Danske 14.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	3,0	3,5	4,0	2,6	3,0	3,0	3,0	2,7	2,8	2,8	3,0	2,6	4,0
Tuonti	7,7	7,5	9,0	5,3	4,9	5,9	5,6	8,3	6,5	6,6	6,6	4,9	9,0
Vienti	9,3	8,7	9,5	5,5	5,6	6,6	5,3	8,5	6,0	6,6	6,6	5,3	9,5
Kulutus	2,4	2,5			2,8	2,8		2,0	2,7		2,6	2,0	2,8
Yksityinen	3,6	4,0	4,5	3,3	3,8	3,6	3,5	3,0	3,5	3,8	3,6	3,0	4,5
Julkinen	-0,2	-0,8	2,0	-0,3	0,7	1,0	0,6	0,0	1,0	0,0	0,3	-0,8	2,0
Investoinnit (PTT ja SP: yksityiset)	3,4	3,3	4,5	4,7	2,8	2,5	4,1	3,9	4,0	3,6	3,8	2,5	4,7
Varastojen muutos (kontr.)	-0,3			-0,1						0,0	-0,1	-0,3	0,0
Kokonaiskysyntä	4,2	4,6			3,6						4,2	3,6	4,6
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,6	1,3	1,6	2,0	2,6	1,9	1,7	2,4	2,3	1,9	1,9	1,3	2,6
Työttömyysaste, %	7,0	5,7	7,3	7,1	6,7	7,0	6,8	7,0	6,9	6,9	7,0	5,7	7,3
Ansiotaso	2,5	2,0	4,0	2,4	3,0	2,5	2,2	2,3	2,7		2,5	2,0	4,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	2,8				3,7	3,0	2,0				2,9	2,0	3,7
Vaihtotase / bkt, %	1,0		0,7	0,0	0,9	0,5	0,7	0,8	0,8	1,2	0,8	0,0	1,2

Talousennusteet vuodelle 2023 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 20.09.	Labore 16.09.	PTT	SP 17.12.	VM 20.12.	HB 10.11.	Nordea 01.09.	OP 23.11.	Danske 14.12.	Komissio 11.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,7	1,8		1,5	1,5	1,8	2,0	1,4	1,6	2,0	1,7	1,4	2,0
Tuonti	4,4	3,5		4,2	3,5	3,0	3,2	3,0	3,0	4,4	3,5	3,0	4,4
Vienti	3,4	5,0		4,5	3,7	3,6	3,5	3,0	3,0	4,7	3,6	3,0	5,0
Kulut	1,2	0,9			1,1	1,6		1,2	1,2		1,2	0,9	1,6
Yksityinen	1,8	1,5		1,7	2,1	1,8	1,2	1,5	1,5	2,2	1,7	1,2	2,2
Julkinen	0,0	-0,5		-0,1	-1,2	1,0	1,7	0,5	0,5	-1,0	0,0	-1,2	1,7
Investoinnit (PTT ja SP: yksityiset)	2,4	2,1		2,1	2,3	1,8	3,5	2,0	3,0	3,8	2,3	1,8	3,8
Varastojen muutos (kontr.)	0,5			0,0						0,0	0,0	0,0	0,5
Kokonaiskysyntä	2,5	2,2			2,1						2,2	2,1	2,5
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,4	1,3		1,6	1,8	1,6	1,7	1,6	1,8	1,9	1,6	1,3	1,9
Työttömyysaste, %	6,9	5,2		6,6	6,5	6,5	6,4	6,6	6,6	6,5	6,5	5,2	6,9
Ansiotaso	2,3	2,0		2,4	2,5	2,5	2,4	2,4	2,6		2,4	2,0	2,6
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,8				2,5	2,0	2,0				2,0	1,8	2,5
Vaihtotase / bkt, %	0,2			0,1	1,0	0,8	0,7	0,8	0,8	1,5	0,8	0,1	1,5

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

